

**Кратко резюме на проекта на програма за
транснационално сътрудничество**

„Дунав“ 2014-2020

**ПРОГРАМА ЗА ТРАНСНАЦИОНАЛНО
СЪТРУДНИЧЕСТВО**

„ДУНАВ“ 2014-2020

Териториален обхват на програмата:

Географският обхват на програмата за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020 г. включва участието на държавите-членки: Австрия, България, Чехия, Германия (федерални провинции Бавария и Баден-Вюртемберг), Хърватия, Унгария, Румъния, Словения и Словакия и държавите кандидат-членки: Босна и Херцеговина, Сърбия, Молдова, Черна гора и 3 области от територията на Украйна: Ивано-Франковска, Закарпатска и Одеса.

Карта на допустимата програмна територия

Програмната територия се припокрива с територията на стратегията на ЕС за региона на река Дунав, която представлява една пета от територията на ЕС, с население около 114 млн души. Разнообразието на природната среда, социално-икономическите различия и културното многообразие на различни части на територията може да се възприемат като основни предизвикателства, но от друга страна осигуряват възможности и представляват неизползван потенциал за развитие.

В процеса на подготовка на бъдещата програма бяха отчетени резултатите и препоръките от социално-икономическите и териториални анализи на програмната територия, в т.ч. анализи на резултатите от предходен програмен период и анализи на нагласите сред потенциалните бенефициенти и заинтересовани лица по програмата.

Стратегическа рамка на програмата:

На база на опита от настоящия програмен период, резултатите и изводите от извършените териториален и SWOT анализи на програмната територия, както и от проведените публични консултации (електронно анкетно проучване и национални консултативни форуми), е определена **стратегическата рамка** на бъдещата програма:

- ***Тематична цел (ТЦ) 1 „Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите“,***

Инвестиционен приоритет (ИП) 1b „Насърчаване на инвестициите на предприятията в НИД [...] инвестиции в разработването на продукти и услуги, на трансфера на технологии, иновации;

- ***ТЦ 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“,***

ИП 6с „Съхраняване, опазване, популяризиране и развитие на природното и културното наследство“;

ИП 6d „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез "Натура 2000" и екологосъобразните инфраструктури“;

- ***ТЦ 7 „Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури“,***

ИП 7с „Разработване и подобряване на екологосъобразни и нисковъглеродни транспортни системи, включително вътрешни водни пътища и морски транспорт, пристанища, мултимодални връзки [...]“;

ИП 7е „Подобряване на енергийната ефективност и сигурността на доставките чрез разработване на интелигентни системи за разпределение, съхранение и пренос на енергия и чрез интегрирането на разпределеното производство от възобновяеми източници“;

- **ТЦ 11 „Повишаване на институционалния капацитет на публичните органи и заинтересованите страни и допринасяне за ефективна публична администрация“,**

ИП 11а „Повишаване на институционалния капацитет и ефективна публична администрация“,

ИП 11б (съгласно чл.7 на ЕТС Регламент) „Развитие и координиране на макрорегионални и морски стратегии“.

Избраните тематични цели са преведени в пет приоритетни оси, които отговарят на нуждите и предизвикателствата идентифицирани по време на направените териториален и SWOT анализи на трансграничния регион. За всеки един инвестиционен приоритет е определена съответна специфична цел.

Програмата за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020 ще функционира чрез **четири приоритетни оси** в подкрепа за посочените по-горе тематични цели и **приоритетна ос „Техническа помощ“**. Дефинирани са общо девет специфични цели по четирите основни приоритетни оси, както следва:

Приоритетна ос 1: Иновативен и Социално ангажиран Дунавски регион
Специфична цел 1.1: Подобряване на средата за балансиран достъп до знание
Специфична цел 1.2: Увеличаване на уменията и знанията за бизнес и социалните иновации

Приоритетна ос 2: Околна среда и културно ангажиран Дунавски регион
Специфична цел 2.1: Устойчиво използване на природното и културното наследство и ресурси.

Специфична цел 2.2: Възстановяване и управление на екологични мрежи и коридори.

Специфична цел 2.3: Подобряване на транснационалното управление на водните ресурси и превенция на риска.

Специфична цел 2.4: Подобряване на готовността за управление на рискови ситуации.

Приоритетна ос 3: Подобрена свързаност на Дунавския регион

Специфична цел 3.1: Екологосъобразни и сигурни транспортни системи.

Специфична цел 3.2: Подобряване на енергийната сигурност и енергийната ефективност.

Приоритетна ос 4: Добре управляван Дунавски регион

Специфична цел 4.1: Повишаване на институционалния капацитет за посрещане на основните обществени предизвикателства.

Специфична цел 4.2: Подобряване на системите за управление и капацитета на публични институции, ангажирани с развитието и изпълнението на целите на Дунавската стратегия.

Приоритетна ос 5: Техническа помощ.

За да постигне определените цели, програмата ще финансира **предимно дейности от типа „меки мерки“**, обособени към всяка една от специфичните цели.

Целевите групи и основните типове бенефициенти са широкоспектърни от национални, регионални и местни власти до публични организации, което е предпоставка за повишаване на знанията и усвояването на добри практики от българските организации, с цел усъвършенстване на провежданите от тях регионални и местни политики за развитие.

Синергичният ефект и взаимовръзката между програмата и приложимите макрорегионални и морски стратегии на ЕС са представени в раздел 4.4 на програмния документ. Отчитайки факта, че програма Дунав покрива напълно географския обхват на Стратегията на ЕС за Дунавския регион, синергичният ефект на програмата с целите на Стратегията е отчетен както в процеса на програмиране, така и във фазата на изпълнение:

▪ Процес на програмиране:

В рамките на посочения раздел е направена ясна връзка между приоритетите на програмата и тези на Дунавската Стратегия. Програмата ще допринесе за постигане целите на четирите стълба на Стратегията и за единадесетте приоритетни области:

Приоритетна ос	Инвестиционен приоритет	Специфична цел	Съответстваща Приоритетна област на Дунавската стратегия
Приоритетна ос 1: <i>Иновативен и Социално ангажиран Дунавски регион</i>	1b	Специфична цел 1.1 <i>Подобряване на средата за балансиран достъп до знание</i>	ПО 07 Общество на знанието ПО 08 Конкурентноспособност ПО 04 Качество на водите
	1b	Специфична цел 1.2 <i>Увеличаване на уменията и знанията за бизнес и социалните иновации</i>	ПО 08 Конкурентноспособност ПО 09 Хора и Умения
Приоритетна ос 2 <i>Околна среда и културно ангажиран Дунавски регион</i>	6c	Специфична цел 2.1 <i>Устойчиво използване на природното и културното наследство и ресурси</i>	ПО 03 Култура и Туризъм
	6d	Специфична цел 2.2 <i>Възстановяване и управление на екологични мрежи и коридори</i>	ПО 06 Биоразнообразие, ландшафти, качество на въздуха и почвите
	6d	Специфична цел 2.3 <i>Подобряване на транснационалното управление на водните ресурси и превенция на риска</i>	ПО 04 Качество на водите ПО 05 Екологични рискове
	6d	Специфична цел 2.4 <i>Подобряване на готовността за управление на рискови ситуации</i>	ПО 05 Екологични рискове
Приоритетна ос 3 <i>Подобрена свързаност на Дунавския регион</i>	7c	Специфична цел 3.1 <i>Екологосъобразни и сигурни транспортни системи</i>	ПО 1B Подобряване на мобилността и мултимодалността Сухоzemни, железопътни и въздушни връзки ПО 1A Подобряване на мобилността и мултимодалността Вътрешни водни

			пътища
	7e	Специфична цел 3.2 <i>Подобряване на енергийната сигурност и енергийната ефективност</i>	ПО 02 Енергетика
Приоритетна ос 4 <i>Добре управляван Дунавски регион</i>	11a	Специфична цел 4.1 <i>Повишаване на институционалния капацитет за посрещане на основните обществени предизвикателства</i>	ПО 10 Институционален капацитет и сътрудничество ПО 09 Хора и Умения ПО 11 Сигурност
	11b (съгласно чл.7 на ETC Регламент)	Специфична цел 4.2 <i>Подобряване на системите за управление и капацитета на публични институции, ангажирани с развитието и изпълнението на целите на Дунавската стратегия.</i>	Всички ПО

▪ Процес на изпълнение:

Програма Дунав ще осигури необходимата координация с макрорегионалната стратегия на ЕС за Дунавския регион, посредством:

- ✓ създаване на механизъм за взаимен обмен на информация и съвместно планиране в общи приоритетни области на сътрудничество;
- ✓ създаване на условия за насърчаване сътрудничеството между партньорите по програма Дунав и заинтересованите лица по Дунавската стратегия, с оглед идентифициране на дейности от взаимен интерес в процеса на изпълнение на целите, както и създаване на благоприятни условия за надграждане на партньорствата между държавите участници.
- ✓ Създаване на специфичен раздел в система за наблюдение на програмата, в който ще бъде предоставяна информация (от програмни оценки и доклади), показваща как програма Дунав допринася за постигане на целите на Дунавската стратегия.

В Програмата са посочени механизмите за отразяване на **хоризонталните принципи**: Устойчиво развитие, Равни възможности и борба с дискриминацията, Равенство между мъжете и жените.

Бюджет на програмата:

За програмен период 2014 - 2020 г. Програмата за транснационално сътрудничество Дунав, ще се финансира от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), от Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) и от Европейския фонд за добросъседство (ЕИД).

Приносът на България към формирането на общия размер на средствата от ЕФРР е 17 378 639,00 евро, което представлява приблизително 8,60%.

Финансовото разпределение на средствата от ЕФРР по отделните приоритетни оси е както следва: ПО 1 (*Иновативен и Социално ангажиран Дунавски регион*) – 30%; ПО 2 (*Околна среда и културно ангажиран Дунавски регион*) – 30%; ПО 3 (*Подобрена свързаност на Дунавския регион*) – 20%; ПО 4 (*Добре управляван Дунавски регион*) – 14%; ПО 5 (Техническа помощ) – 6%. Предложеното процентно разпределение напълно съответства на предложените категории на интервенции и на очакваните цели и индикатори за резултат.

Всяка държава членка поема ангажимент да предостави съфинансиране, необходимо за изпълнението на Програмата за транснационално сътрудничество Дунав

2014-2020, както следва: национално съфинансиране за одобрените бенефициенти за изпълнение на операциите по приоритетни оси от 1 до 4, в размер на 15% и национално съфинансиране към приоритетна ос „Техническа помощ“ в размер на 25 %, пропорционално на приноса на държавите участнички към формирането на общия размер на средствата по програмата.

Приоритетна ос	Източник на финансиране	Европейско съфинансиране (евро)	Национално съфинансиране (евро)	Общо финансиране (евро)
Приоритетна ос 1 – Иновативен и Социално ангажиран Дунавски регион	ЕФРР	60 628 622	12 345 194	72 973 816
	ИПП	5 687 234	1 158 034	6 845 268
	ЕИД*			
Приоритетна ос 2 – Околна среда и културно ангажиран Дунавски регион	ЕФРР	60 628 622	12 345 194	72 973 816
	ИПП	5 687 234	1 158 034	6 845 268
	ЕИД			
Приоритетна ос 3 – Подобрена свързаност на Дунавския регион	ЕФРР	40 419 081	8 230 130	48 649 211
	ИПП	3 791 489	772 023	4 563 512
	ЕИД			
Приоритетна ос 4 – Добре управляван Дунавски регион	ЕФРР	28 293 357	5 761 091	34 054 447
	ИПП	2 654 043	540 416	3 194 458
	ЕИД			
Приоритетна ос 5 – Техническа помощ	ЕФРР	12 125 724	4 041 908	16 167 632
	ИПП	1 980 000	660 000	2 640 000
	ЕИД			
ОБЩО:	ЕФРР	202 095 405	42 723 517	244 818 922
	ИПП	19 800 000	4 288 507	24 088 507
	ЕИД			
	Общо европейско съфинансиране	221 895 405	47 012 024	268 907 429

Забележка: Средствата от Европейския фонд за добросъседство (ЕИД) не са определени към настоящия момент, но участието на Украйна и Молдова в Програмата е гарантирано съгласно писмо на Европейската комисия с изх. № devco.f.l.dir (2014) 1880166

Структури за управление и изпълнение на програмата

- **Управляващ орган** – Секретариатът за национално икономическо планиране (Office for National Economic Planning) към Министерството на националната икономика на Република Унгария;

- *Сертифициращ орган* – Министерство на финансите на Република Унгария (Hungarian State Treasury);
- *Одитен орган* – Главна дирекция „Одит на средствата от ЕС“ на Република Унгария. Одитният орган ще бъде подпомаган от група на одиторите, в състава на която ще бъдат включени експерти от партниращите държави.
- *Национални органи* - държавите-участнички следва да номинират национални партниращи органи, чийто основни функции са насочени главно към осигуряване на системите за първо ниво на контрол на разходите извършени от съответните бенефициенти и сключването на договори за националното съфинансиране с партньорите по одобрените за финансиране проекти и извършване на разплащания по тях. Съгласно Решение № 156 на Министерския съвет на Република България от 21 март 2014 г. Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“ към Министерство на регионалното развитие, е определена за Национален орган по програмата
- *Мониторингов комитет* – аналогично на настоящия програмен период, основният орган за взимане на решения по Програмата и наблюдение изпълнението на програмните цели и резултати е Мониторинговия комитет.
- Структурите по управление на програмата ще бъдат подпомагани от *Съвместния секретариат*. В съответствие с приетото решение от СРГ, за програмен период 2014-2020 г. основният офис на Секретариата ще бъде ситуиран гр. Будапеща, Унгария.

Процес на програмиране

В процеса на подготовка на Програмата за транснационално сътрудничество Дунав 2014-2020 взеха участие широк кръг от представители на национални, регионални и местни организации и институции, социално икономическите партньори, академичната общност и неправителствения сектор на държавите - участнички в програмата. За целите на програмирането беше създадена СРГ, която имаше основната задача да подготви новата програма по прозрачен начин, на базата на споделяне на опит, знания и експертиза. Към настоящия момент СРГ проведе 9 съвместни заседания, като дейността ѝ включваше дефиниране на стратегията, приоритетите и съдържанието на програмата, определяне на органите за управление, бюджетните условия и обсъждане на предварителната и екологична оценка на програмата.

Актуална информация относно подготовката на програмата е налична на следния адрес: http://www.southeast-europe.net/en/about_see/danubeprogramme/index